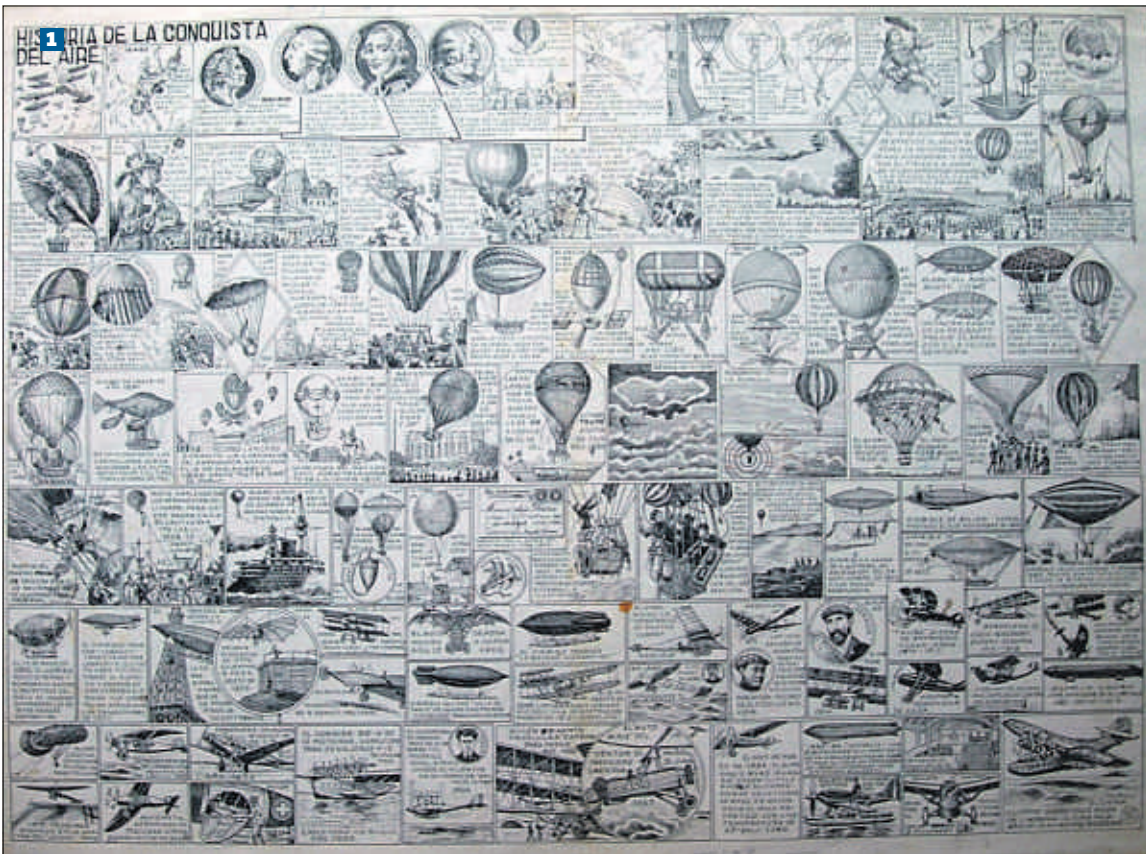

ART

Un oasi de llibertat

Els anys de postguerra van ser terribles per a la població. Per aquest motiu, tant el cinema com la historieta es converteixen en un oasi de llibertat. A la imatge, *Josechu el vasco*, de Joaquim Muntañola. 300 euros

ARTS

'TBO', rialles entranyables

La galeria barcelonina Mestre exposa una selecció de dibuixos dels artistes que van il·lustrar la revista

Carlos Garcia-Osuna

La galeria Mestre de Barcelona (tel. 93-451-04-66) recupera en una notable exposició els artistes que perviuen en el record i en la nostàlgia de molts dels lectors del *TBO*: Benejam, Castany, Coll, Escobar, Ibáñez, Méndez Álvarez, Muntañola, Nit, Opisso, Tínez, Urda...

La fantasia i la imaginació ens van ajudar a valorar el món de l'art i de la cultura en temps de penúria quan el somriure resultava fonamental per fer menys terrible la supervivència. La manca de llibertat durant la dictadura franquista i la repressió no és comparable als actuals temps de retallades socials i milions d'aturats, però perquè no s'imposi la desesperança cal delectar-se a la veta còmica d'aquests dibuixos i si és possible entapissar les parets de la casa i fins i tot el cor per posar una mica d'alegria a les nostres vides.

El còmic modern és conseqüència d'aquests creadors, i dels seus predecessors immediats, especialment els de *Patufet*, alguns dels quals també van col·laborar en el *TBO*, que va aparèixer el 1917, tot i que la seva publicació es va interrompre el 1939. El 1941 va reprendre amb limitacions la seva aventura els primers anys, ja que no se'n va permetre l'edició com a *TBO*, però sí que es tolerava publicar com a *Album ameno de Ediciones TBO*, o *Album humorístico de Ediciones TBO* per posar només dos exemples.

Durant els anys trenta ens trobem amb una revista atapeïda d'informació i on destaquen autors com Opisso, Utrillo, Urda o Serra Massana. En aquella època distribueix 200.000 exemplars, però quan està a punt de publicar el número 1.000, a Espanya esclata la Guerra Civil. Aquest fet marcarà la vida del

TBO. Les penúries econòmiques i industrials provoquen la retirada de la revista el 1938. Alguns col·laboradors com Modesto Méndez Álvarez van ser afusellats i d'altres es van haver d'amagar o exiliar amb l'arribada dels nacionals a Barcelona. Des del 1942 es reinicia la publicació, però per problemes administratius ha de fer servir títols independents per poder reprendre la condició de setmanari. El 1952 retorna la capçalera *TBO* iniciant una nova numeració i recuperant la periodicitat original. Un dels autors més destacats d'aquesta època és Marino Benejam, que es converteix en una figura fonamental amb personatges com la immortal *Familia Ulisses*, que sorgeix el 1946 amb guions de Joaquim Buigas i amb la creació d'invents impossibles com *El profesor Franz de Copenhague*, de Ramon Sabatés Massanell. També es mantenen autors clàssics com Urda i s'incorpora un gran creador del mitjà al nostre país, Josep Coll, a més de Joaquim Muntañola amb *Josechu el vasco* o Bernet Toledano i *Altamiro de la cueva*. A finals dels anys cinquanta la revista publica 500.000 exemplars setmanals.

Del centenar de treballs que exhibeix la galeria Francesc Mestre, us suggerim una selecció d'obres com *Moldes de cabeza*, de Sabatés Massanell (500 euros); *El perro transformable*, de Benejam (800 euros); *El profesor y la discípula*, d'Urda (800 euros); *El billete del tren*, de Donaz (250 euros); *Hallando un entretenimiento* i *Un paréntesis*, de Josep Coll, a 900 euros cadascuna.

Historia de la conquista del aire, de Joan Macías NIT (1.000 euros); *Carta, mujer y hombre*, d'Urda (300 euros); *Juicio del año*, de Méndez Álvarez (1.200 euros); *Mamíferos*, d'Opisso (300 euros) i *Josechu el vasco*, de Muntañola (300 euros), entre d'altres.

Los que lo han sido con biberón, cuando son mayores les gusta beber los líquidos con ayuda de una pajita. Además, son por lo general formidables fumadores de pipa.

Los que han tenido a una negra por nodriza, preferirán siempre vestir de luto, les gustarán los calamares con su tinta y tendrán toda su vida ideas muy negras.

Aquellos a quienes ha amantado una piel roja, se distinguirán por su invencible inclinación a emperifollarse y a pintarse la cara como las monas.

1 'HISTORIA DE LA CONQUISTA DEL AIRE', de Joan Macías (NIT).
Preu: 1.000 €

2 'CARTA, MUJER Y HOMBRE', de Manuel Urda.
Preu: 300 €

3 'JUICIO DEL AÑO', de Modesto Méndez Álvarez.
Preu: 1.200 €

4 'MAMÍFEROS', de Ricardo Opisso.
Preu: 300 €